

den omhandlede Bemyndigelse skulde meddeles Besidderne uden Hensyn til de derimod stridende Bestemmelser i Erectionsbrevene, skal jeg blot tillade mig at bemærke, at det i Principet ikke er noget Nyt, Lovforslaget i denne Henseende gjør gjældende; thi det er jo bekendt nok, at der har kunnet erholdes Bevillinger, deels til at afhænde til Selveiendom og deels til at bortarvefæste det til Lehn, Stamhuse og andre Fideicommisser henhørende Bøndergods; men det er ligeledes bekendt, at disse Bevillinger have været knyttede til visse særegne, temmelig bebyrdende Betingelser, og det turde tildeels være paa Grund af Bestaaenheden af disse Betingelser, at der, som Erfaringen har vist, er gjort mindre Brug af deslige Bevillinger, end man havde ventet. Det bør derhos et heller tabes af Sigte, at Grundloven udtrykkelig har stillet en Lovgivning i Udstig, som nærmere skulde ordne, hvorledes de nu bestaaende Lehn, Stamhuse og andre Fideicommisser kunne gaae over til fri Eiendom, og den foreslaaede Lov er saaledes ikke blot i fuld Overensstemmelse med Grundloven, men er tillige et lempeligt, et i og for sig ønskeligt og meget hensigtsmæssigt Middel til ligesom at bane Veien for den omtalte, i Grundloven bebudede Reform. Forøvrigt er det vel muligt, at der vil kunne reises Tvivl med Hensyn til enkelte af de i Lovforslaget indeholdte Bestemmelser, saaledes f. Ex. om Tilstrækkeligheden af de Ganteler, der ere trufne, maaskee ogsaa med Hensyn til Ansættelsen af de Procenter af Kjøbesummen, der efter § 4 skulde tilfalde den nuværende Besidder. Disse Punkter og overhovedet Sagens Enkeltheder ere imidlertid ikke for Dieblisset Gjenstand for Forhandling. Men selve Hovedtanken i Lovforslaget fortjener dog vistnok i ethvert Tilfælde fuldkomment Bifald, og jeg kan derfor ikke paatvivle, at Forslaget her i Thinget vil møde velvillig Modtagelse. Jeg skal endnu kun tillade mig at bemærke, at der deels efter Sagens hele Stillning og deels med Hensyn til den rimeligvis kun korte Tid, der endnu staaer tilbage af nuværende Session, turde være overveiede Grund for, ikke at overgive denne Sag til Behandling af et Udvalg. Jeg troer, at det vil være unødvendigt, i saadant Niemed at

nedsatte noget Udvalg, da Sagen har været Gjenstand for meget udførlig Drøftelse i det andet Thing, med hvis Forhandlinger om denne Sag, ethvert af nuværende Things Medlemmer, som ikke allerede har fulgt disse Forhandlinger, jo vil kunne gjøre sig bekendt, inden Sagen her kommer til 2den Behandling; i alt Fald ville vi deri have et meget brugbart Grundlag, hvortil endnu kommer, at hvis et Udvalg nu skulde nedsettes, turde det være mere end sandsynligt, at det ikke vil lykkes i denne Session at bringe Sagen tilende, hvilket dog vistnok maatte ansees for særdeles ønskeligt.

B. Christensen: Ja, jeg maa tilstaae, at der fra mit Standpunkt kunde være meget at ytre om den foreliggende Lov, dersom jeg kunde troe, at den havde Sandsynlighed for at ville naae at blive virkelig Lov i denne Session. Det troer jeg imidlertid ikke, og jeg skal derfor indskrænke mig til enkelte korte Bemærkninger. See vi hen til Grundlovens § 98, da siger den: „det skal ved Lov nærmere ordnes, hvorledes de nubestaaende Lehn, Stamhuse eller Fideicommisser kunne overgaae til fri Eiendom“; og som Følge heraf er det aabenbart en velbegrunnet Forventning, vi nære til det Ministerium, som selv høitideligt har erkjendt, at Landboreformen maatte være en af dets Hovedopgaver, at dette Ministerium maa i en meget nær Fremtid møde med et Udcast til en almindelig Lov, hvorved denne Grundlovsforskrift bliver opfyldt. Men gaaer jeg et Skridt videre, da seer jeg tillige, at Ministeriet i Anledning af en bekendt Interpellation fra mig selv paa forrige Rigsdag har etableret en Landbocommission og har forelagt denne, som Ministeriets Anskuelse om Fæstevæsenet, den Synsmaade, at der burde udgives en for Godesterne tvingende Lov, som blev frivillig for Fæsterne, hvorved Fæstegodsset overgik til Selveiendom, og hvorved en vis Dvotadeel af Fæstegodssets Vardi tilsikredes de nuværende Familier. Intet af dette, hverken Grundlovens almindelige Bestemmelse i § 98 eller denne meget vigtige Anskuelse, som Novemberministeriet allerede i Gjæringen har begyndt at ville realisere, finder efter min Overbeviisning sin Fyldestgjørelse ved det foreliggende Forslag. Dersom jeg havde nogen Tvivl om, at Mini-